

ELI LASTE OSALUSPLATVORM

ESIMENE KONSULTATSIION

TURVALISUS

Kokkuvõte laste vastustest

Millega on tegemist?

See on kokkuvõtte laste osalusplatvormi esimesest konsultatsioonist. Selles tutvustatakse, mida lapsed ütlesid ja kuidas Euroopa Komisjon kavatses laste ideid kasutada.

Mida esimesel konsultatsioonil küsiti?

Euroopa eri paigus elavatel lastel küsiti, mis aitab neil ennast turvaliselt tunda. See teema valiti seetõttu, et Euroopa Liit soovib parandada laste kaitset.

Euroopa Liit kavatses koostada soovitus lastekaitse süsteemide integreerimise kohta ning võtta selles arvesse ka laste ideid. Soovitus antaks juhiseid selle kohta, mida täiskasvanud saavad laste kaitsmiseks ära teha.

Soovitus on mõeldud inimestele, kes tegutsevad näiteks koolis, haiglas, politseis ja erinevates kogukondades.

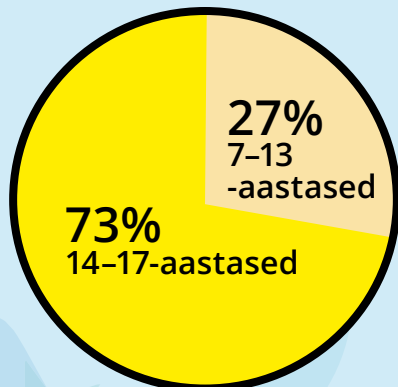

Kes osalesid?

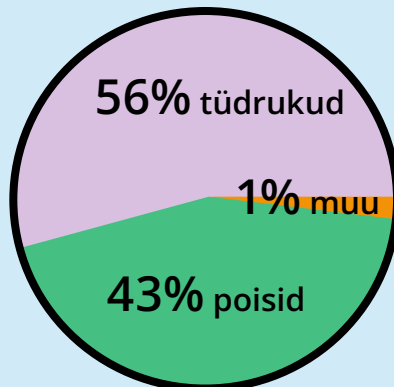
2023. aasta maist oktoobrini toimunud konsultatsioonidel

osales **1 095** last **21** riigist.

Laste vanus:

Sugu:

Koduriik:

896 last vastas
veebiküsitlusele

37 last osales
intervjuudes

162 last osales ühes
23st fookusgrupis

Mida lapsed ütlesid?

Kõik lapsed ütlesid, et tahavad kasvada turvalises keskkonnas ja hirmuta.

Lapsed rääkisid, mis aitaks neil erinevates kohtades end turvalisemalt tunda.

Kool on oluline, kuna lapsed veedavad seal palju aega. Hügieenitingimuste parandamine ja kiusamise lõpetamine aitaks lastel tunda end turvalisemalt.

Kodu peaks olema rahulik ja turvaline. Kui elamiseks on piisavalt raha, võib see aidata perel tunda end turvalisemalt. Kui kodu pole turvaline, peaks lastel olema turvaline koht, kuhu minna.

Koolivälised tegevused ja klubid pakuvad võimalust veeta turvaliselt aega teiste lastega täiskasvanute järelevalve all. Vaja on rohkem selliseid kohti, kus lapsed saaksid turvaliselt koos olla.

Avalikes kohtades, nagu pargid, tänavad ja bussipeatused, võivad just tüdrukud tunda end ebaturvaliselt. Mänguväljakud ja pargid võiksid olla turvalisemad, kui bussid sõidaksid terve öö ja tänavad oleksid paremini valgustatud.

Oluline on suurendada **internetiturvalisust**, eriti väiksemate laste jaoks. See eeldab

- paremaid kaitsevahendeid
- lisateavet selle kohta, kuidas turvaliselt toimetada
- koolitust nii lastele kui ka täiskasvanutele.

Lapsed rääkisid, kuidas täiskasvanud saavad aidata neil end turvaliselt tunda.

Kellele räägitakse oma murest esimesena?

63% % lastest eelistab rääkida kellegagi pigem silmast silma kui üle neti.

74% % lastest eelistab oma muredest rääkida kõigepealt **pereliikmete või sugulastega**, **68%** sõpradega.

Kes saab aidata lastel end turvaliselt tunda?

„Sõbralikud ja positiivselt meelestatud täiskasvanud, kellel on kannatlikkust kuulata laste arvamusi ja seisukohti, kes mõistavad nende tundeid, muudavad koha ja tegevused turvalisemaks ning panevad lapsed tundma, et neid aktsepteeritakse.“
(Rumeeniast pärit laps)

„Õpetajad peaksid meid tähelepanelikumalt kuulama, sest kuigi nad arvavad, et oleme veel väga noored, on meil oma arvamus ja seda ei tohiks ignoreerida.“
(Bulgaariast pärit laps)

- Pühendunud ja mõistvad õpetajad.
- Muu koolipersonal (nt nõustajad, sotsiaaltöötajad, direktorid ja õppealajuhatajad).
- Hooldaja, kellel on aega hoolitseda nii lapse füüsiliste kui ka emotsionaalsete vajaduste eest.
- Head kasvanemad (kui vanemad ei suuda tagada laste turvalisust).
- Tervishoiutöötajad, kes räägivad lastega sõbralikult ja lugupidavalt, selgitavad neile raviprotseduure ja lubavad teisel täiskasvanul lapse kõrval viibida.
- Tuttavad politseitöötajad.

Mida peaksid täiskasvanud tegema, et lapsed tunneksid end turvaliselt?

„Igal lapsel peaks olema keegi, kellega ta saaks probleemidest rääkida ja kes selgitaks, kust abi saada. Nii võib laps end turvaliselt tunda, kuna probleemi rääkimine võib tunduda hirmutav.“
(Fookusgrupp Horvaatias)

Lapsed tahavad, et täiskasvanud:

Kuulaksid

- Suhtuksid lastesse lugupidavalt ja tõsiselt ning kuulaksid neid.
- Püüaksid paremini mõista laste vajadusi.
- Aitaksid lastel tunda end turvaliselt koolis, avalikes kohtades ja tervishoiuasutustes (nt haiglad, tervisekeskused).
- Kaasaksid lapsi neid puudutavate probleemide lahenduste leidmises. Lapsed tahavad osaleda otsuste tegemises kodus, koolis, kogukonnas ja riigis.

Informeeriksid lapsi

- Räägiks lastele võimalikest riskidest ja ohtudest.
- Annaksid nõu, kellelt abi ja toetust küsida ning kuidas teatada ohtlikest olukordadest.
- Räägiks lastele selgelt, mis juhtub pärast seda, kui nad on abi otsinud.

Aitaksid lapsi

- EKehtestaksid selged reeglid, piirid ja meetmed nende kaitsmiseks.
- Tegutseksid kiiresti, kui selgub, et lapsed on ohus.
- Aitaksid lapsi, enne kui probleem süveneb. Lapsed soovivad asjatundlikku abi ja teavet selle kohta, kelle poole nad võivad abi saamiseks pöörduda.
- Pakuksid lapsele materiaalselt ja emotsionaalselt tuge, kuni probleem on lahendatud.

Teeksid koostööd teiste täiskasvanutega

- Räägiksid omavahel laste probleemidest ja sellest, kuidas lastele luua turvaline keskkond.
- Täiskasvanuid tuleb koolitada, et nad oskaksid laste probleemidega toime tulla.

*„Lapsed ütlesid, et Leedu presidendina nad räägiksid senisest enam avalikult laste turvalisusest, paluksid vabatahtlikke appi laste turvalisuse tagamiseks, palkaksid rohkem töötajaid, et tagada, et lapsed, kes ei tunne end turvaliselt, saaksid abi.“
(Fookusgrupp Leedus)*

Kaitseksid laste vaimset tervist

- Looksid avatud ja turvalise keskkonna vaimse tervise küsimuste arutamiseks.
- Räägiksid rohkem vaimse tervise probleemidest ning annaksid juhiseid ja teavet nende lahendamiseks.
- Parandaksid koolides hügieenitingimusi ning võitleksid kooli- ja küberkiusamise vastu.

*„Koolis tuleks rääkida vaimse tervise probleemidest ja stressist. Tuleb aidata leida lahendusi ja korraldada üritusi, rõhutada koolivälise tegevuse ja koolivälise elu rolli. Kool peaks pakkuma ka liikumisvõimalusi.“
(Taanist pärit laps)*

Tagaksid laste turvalisuse kõikjal, ka internetis

- Pakuksid veebiturvalisuse kohta rohkem suuniseid ja koolitust. Nii lapsed kui ka täiskasvanud vajavad koolitust, kuidas veebis turvaliselt toimetada.
- Kaitseksid lapsi veebis rangemate ja tõhusamate reeglite kehtestamisega.
- Õpetajad, vanemad ja teised täiskasvanud peaksid lastele selgitama, kuidas sotsiaalmeediat turvaliselt kasutada

